

TYGODNIK ŻYDOWSKI

Organ Organizacji Syjonistycznej w Tarnowie

Rok XII

Tarnów, piątek 14 kwietnia 1939 r.

Nr. 14

„Syjonizm dąży do stworzenia publiczno-prawnie zagwarantowanej siedziby dla narodu żydowskiego w Palestynie“.

(Bazyła 1857)

Nr. tel. 45

Konto P.K.O. 410.288

Redakcja i administracja: pl. Kazimierza W. 3
Godziny przyjęć od godz. 4 do 5 popołudniu

Rękopisów nie zwraca się

T R E S Ć:

Dr S. Goldberg: Spełnimy nasz obowiązek
Pożyczka Obrony Przeciwlotniczej
Posiedzenie Rady kahalnej
Ważne zgromadzenie szkół Słow. „Safa Berura“
Posiedzenie które się nie odbyło
Z Zrzeszenia Kupców i Przemysłowców
Ważne zebranie „Hitachduta“
Seder wysiedleńców
Egzamin sprawnościowy A. H. H., Akiba
Ze stowarzyszenia „Beit Lechem“ w Tarnowie

Powszechny Bank Związkowy w Polsce S. A.

Oddział w Tarnowie, ul. Wałowa 12

przyjmuje SUBSKRYPCJĘ

na 5% Pożyczkę Obrony Przeciwlotniczej

oraz

na 3% Bony Obrony Przeciwlotniczej

Dr S. Goldberg

Spełnimy nasz obowiązek

Ustawa konstytucyjna z 23 kwietnia 1935 ustala w artykule 1 i 6 podstawowe zasady na których opiera się Państwo Polskie.

Powołane zasady mają następujące brzmienie:
Art. 1) Państwo Polskie jest wspólnym dobrem wszystkich obywateli.

Art. 6) Obywatele winni są Państwu wierność oraz rzetelne spełnianie nakładanych przez nie obowiązków.

Dlaczego przypominamy obecnie podstawowe zasady obowiązujące konstytucji? Wypadki dziejowe, rozgrywane są obecnie wokół nas są tak doniosłe, że wszyscy obywatele winni spełniać swój obowiązek wobec Państwa, a zatem samych siebie.

My Żydzi wiemy dobrze, że Państwo Polskie jest również naszym dobrem, że dobra tego trzeba strzec, bronić wszelkimi siłami i okazać mu wierność przez spełnianie obowiązków nałożonych na nas jako obywateli.

Kardynalnym obowiązkiem obywateli jest ofiara z mienia i życia dla Państwa, tego naszego wspólnego dobra.

Nie trzeba nam teoretycznych wywodów i reminiscencji historycznych, aby wykazać, że Żydzi swe obowiązki spełniają i spełnią nie gorzej jak wszyscy inni obywatele.

Spełniamy i spełnimy nie tylko obowiązki nałożone na nas ustawą, ale bierzemy i wzięmy udział w każdej dobrowolnej akcji, której celem jest wzmocnienie potęgi Państwa.

Do tych akcji zaliczamy dobrowolne ofiary na FON, i subskrypcję na Pożyczkę Obrony Przeciwlotniczej.

Mimo panującej w ulicy żydowskiej nędzy, mimo utrudnień na jakie natrafia gospodarza działalność Żydów, — nasz udział w ofiarach na dobrodrobie Armii będzie niewątpliwie o wiele wyższy aniżeli na

nas przypada według odsetka zaludnienia.

Za spełnienie naszych obowiązków nie domagamy się przywilejów, nagród i wyróżnień ani też żadnych przyrzeczeń.

Obowiązki obywatelskie spełnimy i spełnimy nie tylko dlatego, że nakazane są ustawą ale również dlatego, bo wielkość, potęga i rozkwit Państwa leży w interesie wszystkich obywateli, a tym samym także obywateli żydowskich.

Im większe jest Państwo, im większy w nim porządek, im większy ład i dobrobyt, im trwalszy pokój, tym większe są możliwości spokojnej pracy i gospodarczej oraz kulturalnej działalności wszystkich obywateli.

Jesteśmy narodem starym i doświadczonym i wiemy doskonale, że tylko potężne Państwo, które potrafi skutecznie przeciwstawić się wszelkim atakom zewnętrznym, może zapewnić swoim obywatelom egzystencję i obronę.

Obowiązek ustawowy i interes wszystkich obywateli nakazuje nam wziąć aktywny udział w obronie Rzeczypospolitej. Jesteśmy pokojowo usposobieni ale gdyby wskutek agresji złych sąsiadów Państwo zostało zagrożone i wybuchła burza wojenna, spełnimy jako pełnoprawni obywatele nasz obowiązek i złożymy ofiarę z krwi i mienia dla obrony Państwa.

Tak samo spełnimy i obecnie nasz obowiązek gdy chodzi o ofiary celem dobrodrobia armii, będącą najpewniejszą rękojmią niezawisłości Państwa Polskiego.

Każdy Żyd w miarę swych możliwości przyczyni się do powiększenia funduszy na dobrodrobie Armii a w szczególności zasubskrybuje Pożyczkę Obrony Przeciwlotniczej.

Żadne dyskryminacje i ograniczenia nie potrafią nas wstrzymać od spełnienia naszych obowiązków obywatelskich i osłabić naszego udziału w ogólnym wysiłku dla powiększenia obronności Państwa.

Żydz! Obywatele!

W chwili dziejowej dla Państwa, w obliczu sytuacji międzynarodowej, wywołanej zaborem pochodzący hitleryzm, ogół obywateli Rzeczypospolitej Polskiej zrozumiał, że silna, dobrze uzbrojona Armia jest najlepszą gwarancją niezależności i całości granic Rzeczypospolitej.

Żydzi polscy manifestują też swą gotowość złożenia ofiary krwi i mienia dla Państwa, Jego obronności, bezpieczeństwa i całości.

W wysiłku ofiarności i poświęcenia na cele obrony Państwa musi też zająć należne miejsce społeczeństwo żydowskie Tarnowa, które już nieraz dało dowody swego głębokiego odczucia patriotyzmu.

Związani z losami Państwa, będącego dobrem wszystkich obywateli, świadomi tego, że czynem należy stwierdzić gotowość do spełnienia obowiązków, wzywamy ludność żydowską naszego miasta, by stosując się do wzywania Pana Prezydenta R. P. i Naczelnego Wodza, wzięła obocho jak najwydatniejszy udział tak w subskrypcji Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej, jakoteż w rozbudowie Funduszu Obrony Narodowej — w sposób, któryby wskazywał na ofiarne wypełnienie słusznego obowiązku.

Tarnów, dnia 6 kwietnia 1939

Eliasz Gęwirz
Przewodniczący Rady
Gminy Wyzn. Żydowskiej

Dr Abraham Chomet
Przewodniczący Zarządu
Gminy Wyzn. Żydowskiej

Choroby kobiece, wewnętrzne, skórne i weneryczne

Lekarz J. ADLER

ordynuje od 9—12 i od 3—6

Tarnów, ul. Sowińskiego 2

(róg ul. Prez. Mościckiego)

Spółdzielcze Towarzystwo Wzajemnego Kredytu

W TARNOWIE, UL. GOLDHAMERA 1

przyjmuje bezinteresownie

SUBSKRYPCJĘ

na 5% Pożyczkę Obrony Przeciwlotniczej oraz na 3% Bony Obrony Przeciwlotniczej

Godziny kasowe: od godz. 9—1 przed poł. i od godz. 3—7 po poł.

Pożyczka Obrony Przeciwlotniczej

Ministerstwo Skarbu wypuściło w dniu 5 kwietnia wewnętrzną pożyczkę, której wpływy użyte będą na rozbudowę lotnictwa wojskowego i uzupełnienie artylerii przeciwlotniczej.

Subskrypcja pożyczki trwać będzie do 5 maja 1939 r.

Wpłaty na subskrypcję przyjmowane będą wyłącznie w gotówce, przy czym conajmniej jedna trzecia części kwoty powinna być wpłaconą przy subskrypcji, reszta zaś w terminie do dnia 5 lipca 1939 r.

Subskrypcja pożyczki jest dwójakiego rodzaju:

1. Obligacje 5-cio procentowej pożyczki, opiewające na najniższą kwotę 100 zł. Pożyczka ta będzie spłacona do 1 czerwca 1954, przy czym poszczególne obligacje do spłacenia będą wylosowywane.
2. 3 procentowe bony na kwotę 20 zł. Jedna osoba może zakupić najwyżej 4 bony na sumę 80 zł. 3 procentowe bony wykupione zostaną po 5-ciu latach t. j. w dniu 1 czerwca 1944. Procent od bonów płatny jest z góry, t. zn. że np. kupujący jeden bon wartości 20 zł. nie płaci 20 zł., lecz 17 zł. a po pięciu latach otrzymuje zwrot pożyczki w sumie 20 zł.

Zarówno bony jak obligacje pożyczki lotniczej mają wielkie przywileje, są wolne od podatków i danin, a zabezpieczone są całym majątkiem ruchomym i nieruchomym Państwa.

Ogłoszenie Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej zostało przyjęte w Tarnowie — jak zresztą w całej Polsce — z wielkim entuzjazmem przez całą bez wyjątku ludność. Całe bowiem społeczeństwo zdaje sobie doskonale sprawę z powagi sytuacji i gotowe jest do złożenia największych ofiar w obronie granic Rzeczypospolitej, oraz dla wzmocnienia potencjału obronnego Państwa. To też hasło dobrodziejstwa Armii na ładzie i w powietrzu znalazło najkajnsilniejszy odzew wśród całej ludności, która z ochotą składa ofiary na FON i Pożyczkę Przeciwlotniczą.

W tym wysiłku ofiarności na wzmocnienie obronności Państwa społeczeństwo żydowskie Tarnowa bierze wydatny udział.

Kupiectwo żydowskie a Pożyczka Obrony Przeciwlotniczej

Na posiedzeniu wydziału Zrzeszenia Kupców i Przemysłowców w Tarnowie zapadła następująca jednomyślna rezolucja:

W obliczu powagi sytuacji wydział Zrzeszenia Kupców i Przemysłowców w Tarnowie zwraca się do całego kupiectwa żydowskiego z wezwaniem by gotowe było do najdalej idących ofiar dla obrony bezpieczeństwa i całości Rzeczypospolitej. W szczególności wzywamy przemysłowców i kupców żydowskich, aby byli gotowi do ofiar krwi dla obrony granic państwa i aby hynie składali ofiary mienia na rzecz wzmocnienia potęgi Armii.

Komitet obywatelski

Na zaproszenie komisarza powiatowego Pożyczki p. dra Gozdzińskiego odbyło się dnia 5 bm. zebranie organizacyjne komitetu Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej z udziałem przedstawicieli wszystkich grupowań politycznych, organizacji i związków społecznych oraz instytucji gospodarczych i finansowych.

Zebranie zagał p. dr Gozdziński, przewodni-

czył prezes p. dr Syrowy, a sekretarzował p. dyr. Krzanowski. Referat o znaczeniu Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej w chwili obecnej wygłosił p. dyr. Dygat, po czym wybrano komitet wykonawczy, któremu powierzono zadanie przeprowadzenia szerokiej akcji propagandowej na rzecz Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej. Skład komitetu wykonawczego jest następujący pp:

Starosta Syska M., Aberdam Chaim, Azgirej M., Batist David, ks. dr Bochenek, prof Bobrowski, prezydent dr Brodziński, ks. dr Bulanda, prezes dr Chomet A., prof. Ciołkosz Kasper, Ciołkosz Adam, prof. Dubiel Gabriel, dyr. Dygat Adam, prez. dr Fisch Ignacy, dyr. Gładyszowski, Götzel Woll, prof. Godowski, Orzebieluch Jan, dyr. Hanusek, poseł Häpisch, dyr. Jedigaroff, Kaczorowski A., rabin Kirschenbaum, dyr. Koifer O., wiceprezydent mgr Kołodziej T., dyr. Krzanowski, dr Krukar, inż. Krużyna, arch. Kulka, Leś Józef, ks. poseł dr Lubelski, dyr. Machalski, Machanyski J., dr Mandel W., dyr. Maschler J., pułk. Matuszek, Mirochna, dr Niemirowski, rejent Pawłowski, ks. Pekala, ks. dr Piskorz, nadkom. Podfilipski, mgr Poleć, przedstawiciel prasy, dyr. Rosieńska, dyr. Słodki, Sochacki, Sokulski, mgr Spielman H., ks. dr Szymański, prof. dr Szymański, prezes dr Syrowy, insp. Tomaszewicz, Witek, dyr. Walczyński, dyr. inż. Wowkonowicz, oraz wojowie wszystkich gmin.

Komitet wykonawczy wyłonił z pośród siebie prezydium, w skład którego wchodzi p. starosta Syska — prezes, pułk. Matuszek i Witek — wiceprezesi, dyr. Krzanowski — sekretarz, nadkomisarz Podfilipski — zastępca sekretarza, dyr. Gładyszowski — skarbnik, mgr H. Spielman — zastępca skarbnika. Ponadto zostali wybrani do prezydium pp. prezydent dr Brodziński, prof. K. Ciołkosz, dr A. Chomet, ks. Sanguszko i Rudolf Oleksy.

Z okazji zaręczyn naszej kochanej koleżanki Ernestyny Reinówny z p. Abrahamem Faberem — serdecznie gratulują Urzędniczy i Urzędnicy Towarzystwa Eskontowego w Tarnowie

Z okazji zaręczyn p. Ernestyny Reinówny z p. Abrahamem Faberem — serdecznie gratulują Leopoldowie Schnigalowie

Z okazji zaręczyn p. Ernestyny Reinówny z p. Abrahamem Faberem — serdecznie gratulują W. Kohanowie

Z okazji zaręczyn mojej b. współpracownicy p. Ernestyny Rein z p. Abrahamem Faberem — serdecznie gratulują Szymon Goldstein

Zasłużonej naszej urzędniczce p. Ernestynie Reinównie z okazji zaręczyn z p. Abrahamem Faberem — serdecznie gratulują

Zarząd i Rada Nadzorcza
Towarzystwa Eskontowego w Tarnowie

Komisarz Powiatowy Pożyczki
Komisarzem powiatowym Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej został mianowany p. dr Stanisław Gozdziński.

Biurowi Komitetu Powiatowego
Prezydium Powiatowego Komitetu Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej zawiadamia, że lokal tego Komitetu mieści się w biurach Komunalnej Kasy Oszczędności, która udziela bezinteresownie wszelkich informacji i porad w sprawach Pożyczki Przeciwlotniczej w godzinach od 8-jej do 2-jej po poł. i od 6-jej do 8-jej wiecz.

Płyną ofiary
Na ręce p. Starosty wpłynęły m. in. następujące datki na FON:

Delegacja gminy żydowskiej w osobach prezesa p. dra Chomety i wiceprezesa W. Götzlera złożyła na ręce p. Starosty Syski 500 zł na FON, oraz deklarowała 5000 zł na Pożyczkę Obrony Przeciwlotniczej.

Zakłady Tarnowińska złożyły 1000 zł na FON i deklarowały 5000 zł na Pożyczkę. Dr Heuman w Lecco (Włochy) złożył 100 zł na F. O. N. Rodzina Urzędnicza 100 zł na FON. Uczeń i kl. liceum St. Gozdzińskiego złożył 100 zł na FON. Związek Strzelecki kl. 100 zł. Klub Tow. „Muza” na FON 50 zł. Sokulski i Heuman 500 zł. Schamoth i mgr Blum złożyli na FON 15 przedmiotów srebrnych i złotych. Ks. dr Lubelski 1000 zł.

Na pożyczkę subskrybowali między innymi Gmina żydowska w Tarnowie 5000 zł, Komunalna Kasa Oszczędności 20.000 zł, Spółdzielce Tow. Wzajemnego Kredytu 7.500 zł, Tow. Eskontowe 5.000 — zł, Rejenci Sadowski i Pawłowski po 1500 zł. Rejent Geissler 2.500 zł.

Federacja Obróńców Ojczyzny 100 zł. Ks. Kocjan 200 zł w obligacjach Pożyczki Narodowej „Hasło Ogrodnicze” 100 zł. Związek Legionistów 200 zł w obligacjach Pożyczki Inwestycyjnej.

TOWARZYSTWO ESKONTOWE

W TARNOWIE, UL. GOLDHAMERA 4

przyjmuje SUBSKRYPCJĘ

**na 5% Pożyczkę Obrony Przeciwlotniczej
oraz na 3% Bony Obrony Przeciwlotniczej**

ŻYDZI! Subskrybujcie Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej w Towarzystwie Eskontowym w Tarnowie!

Godziny kasowe: Od godz. 9—1 przed poł. i od godz. 3—7 po poł.

Posiedzenie Rady kahalnej

Pod przewodnictwem prezesa p. Eliasza Gewirza odbyło się we czwartek, 6 b. m. posiedzenie Rady Gminy Wyznawczej Żydowskiej.

Na wstępie Rada jednogłośnie zatwierdziła treść odezwy gminy do ludności żydowskiej naszego miasta o masowy udział w subskrybowaniu Pożyczki Przeciwlotniczej, oraz o składanie ofiar na rzecz F. O. N. Odezwe Gminy żydowskiej w dosłownym jej brzmieniu podajemy na innym miejscu.

Następnie prezes p. dr Chomet złożył szczegółowe sprawozdanie z działalności zarządu kahalnego za pierwszy kwartał 1939 roku, oraz nakreślił plan działalności na najbliższą przyszłość. Na wstępie swego sprawozdania zaznaczył prezes p. dr Chomet, że organizacja pracy w kahalie została usprawniona przez podział agend pomiędzy poszczególnych członków zarządu, oraz przez uruchomienie niektórych nowych oddziałów. Komisja szpitalna z p. Aberdamem na czele pracuje bardzo intensywnie. Po zatwierdzeniu przez władzę nadzorczą statutu szpitalnego zostanie utworzona Rada szpitalna, która kierować będzie szpitalem żydowskim.

Oddział podatkowy funkcjonuje sprawnie. Przy obecnym systemie pracy można uważać całą wymierzoną kwotę podatkową po jej zatwierdzeniu przez władzę nadzorczą za realną i pewną, mogącą służyć za podstawę gospodarki finansowej gminy w dziedzinie opieki społecznej. W okresie sprawozdawczym wpłynęło 8.800 zł z tytułu zaległości podatkowych.

Wszelkie zakupy, a w szczególności zakupy artykułów żywnościowych następują ostatnio drogą przetargów. Ten system zakupów przysparza gminie znaczne oszczędności.

Zadłużenie gminy wynosi około 100.000 zł, z tego przypada 40.000 zł na dług hipoteczny długoterminowy, około 30.000 dostawcom za zaległe dostawy, które zostaną w ciągu roku wyrównane, a 30.000 za zaległe podatki i świadczenia społeczne, które jednak są uregulowane i spłacane ratalnie w ustalonych terminach.

Z akcji paschalnej korzystało w tym roku 10200 osób (w zeszłym roku tylko 8000 osób) co stanowi około 40 proc. ludności żydowskiej naszego miasta. Świadczy to o wielkim zubożeniu ludności żydowskiej. W gólcwie rozdano 6000 zł. Ponadto rozdano 80 metrów mac za kwotę 6800 zł. Razem wydano na akcję paschalną 12.800 zł. Oprócz tego kahal wyży-

wił przez święto 96 żonitów, 50 więźniów, oraz 120 wysiedleńców, a 50 wysiedleńców, którzy są na prywatnym utrzymaniu kahal udzielił zapomóg. Niestety nie wszyscy Żydzi wykazali należyte zrozumienie dla nędzy żydowskiej i dla wysiłków zarządu kahalnego dla ulżenia tej nędzy. Mała tylko garstka wspierała zarząd w tej tak ważnej akcji społecznej.

Przebieg przez gminę uboju rytualnego w własny zarząd okazało się dla gminy pod każdym względem bardzo korzystne. Gmina jednak musi bacznie na to, by rzecznicy nie korzystali z uboju pokalnego. W tym kierunku zostały już podjęte pewne kroki.

W najbliższym czasie zostanie uruchomiony aparat Rentgena w szpitalu żydowskim, co stanowić będzie dobrodziejstwo dla biednej ludności żydowskiej naszego miasta.

Praca nad uruchomieniem przy szpitalu żyd. pawilonu dla gruźliczo-chorych są już na ukończeniu a otwarcie nastąpi najpóźniej w połowie maja b. r. Pawilon ten, którego uruchomienie należy zawdzięczyć w pierwszym rzędzie ofiarności pp. Maschlerów, którzy złożyli hojny darek na ten cel — obejmować będzie narazie 16 łóżek.

Postulat uruchomienia kuchni ludowej już jest częściowo zrealizowany. Istniejąca bowiem w domu p. Wurza przy ul. Narutowicza kuchnia dla wysiedleńców zostanie najprawdopodobniej z biegiem czasu zamieniona w kuchnię ludową dla biednych żydowskich.

W najbliższym czasie zarząd przystąpi do wybudowania stoisk dla handlarzy drobiu z uboju rytualnego, a w dalszym planie jest wybudowanie domu dla bezdomnych, oraz bursy dla terminatorów żydowskich.

Praca zarządu — zaznacza p. dr Chomet — odbywa się przy życzliwej i lojalnej współpracy wszystkich członków zarządu, przy czym sprawy rozpatrywane są obiektywnie, a nie pod kątem widzenia par-

tytnym. Nie ma tarć w łonie zarządu kahalnego. Wszystkie sprawy są przedyskutowane i uzgadniane. W tym duchu zgody i harmonii zostały też przeprowadzone akcja dla wysiedleńców, akcja węglowa oraz akcja paschalna.

Sprawozdanie p. prezesa dra Chometa zostało jednogłośnie bez dyskusji przyjęte przez Radę do wiadomości.

Po referacie p. I. Kohna — Rada uchwaliła zakupić plac przy ul. Bóznic o powierzchni 700 m² wraz domkiem parterowym za kwotę 7700 zł, która nie zostanie zapłacona gotówką, lecz zarząd gminy przejmie dług hipoteczny w tej wysokości w Komunalnej Kasie Oszczędności. Na placu tym zarząd zamierza w najbliższym czasie wystawić 28 stoisk dla handlarzy drobiu z uboju rytualnego, którzy mają być usunięci z pl. Dożywcia.

W końcu pp. Volkman, Zeller, mgr Lenkiewicz, Holländer, Fessel i dyr. Schönwetter omawiali stosunki w małej rezni, a w szczególności wystąpili przeciw dodatkowej opłacie pobieranej przez rzeźników w okresie świąt. W tej sprawie prezes p. dr Chomet oświadczył, że zarząd poczyni wszelkie konieczne kroki, aby w przyszłości rzeźnicy tej dopłaty nie pobierali.

fr.

Podziękowanie

Zarząd stow. „Bet-Lechem”, oddział Malbusz-Arumim składa najserdeczniejsze podziękowanie wszystkim ofiarodawcom, którzy się przyczynili do rozdania bielizny na święta Pesach a w szczególności szan. firmom: Adolf Horak i Ska Łódź, Bracia Czechowicz Andrzejów, pp. Reginie Aleksandrowiczowej Kraków, Benjanimowi Katzowi, Zygmuntowi Fleischerowi i Iran Wurzelowej. Ponadto użyczenie i dżelki na współpracę WP. drowej Jekelowej, drowej Auberowej, Irmie Wurzelowej, Rucie Mehlównie oraz wszystkim pp. komitetowym.

מסכתמים אהנו בצער הגדול של חדר הרד משה קוס
במה עליו אבר. ב'הים' מורח' כשרוני

W sobotę 15 bm. o godz. 3 po poł. odbędzie się w lokalu przy pl. Kazimierza W. 3

zgromadzenie ogólnych syjonistów

z porządkiem dziennym: SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI KRAJOWEJ oraz referat n. t. „SYTUACJA W SYJONIZMIE”. Zagai tow. dr Fisch — referować będą tow. dr Goldberg i dr Schenkel

Komunalna Kasa Oszczędności miasta Tarnowa

przyjmuje SUBSKRYPCJĘ

**na 5% Pożyczkę Obrony Przeciwlotniczej
i na 3% Bony Obrony Przeciwlotniczej**

w godzinach od 8—14 i od 18—20

Podziękowanie

WP. drowi J. Jeklowi i WP. drowi A. Leiblowi
za wyleczenie mojej żony z poważnej choroby, oraz za nader troskliwą opiekę podczas choroby — składam tą drogą najserdeczniejsze podziękowanie.

Izak Stein

Podziękowanie

WP. dr Emilowi Dintenfassowi
nader sumiennemu lekarzowi-pedantowi, wyrażam najserdeczniejsze „Bóg za płać” za bardzo skuteczną pomoc lekarską, świadczącą o sumiennosci i rutynie doktora medycyny.

J. Wachtel

Podziękowanie

Za ofiarowane dzieciom Ochronki żyd. podwieczorki składa serdeczne podziękowanie pp.: A. Blonderom, H. Laderom, den Kapellernom, Greiom, Sal. Grünom, Broni Straussowie, A. Friedom, Hochbergom, M. Katzom, Karolinie Kleinowej, Marguliesom, T. Wasserleicher, Jurey Kollerom, M. Ekstei-nom, Jabłońskim, drom Czechem, W. Lichtbaumom, inż. Leuchterom, D. Landmanom, drom Holzerom i drom Mandlom.

Zarząd Ochronki żyd. w Tarnowie

Podziękowanie

Komitetowi Imprezowemu za współpracę i pomoc przy urządzeniu uroczystego wieczoru pę-sachowego w sali „Bristolu”. **WP. prof. Kapellene-równę**, oraz **WP. Sandowi** za łaskawy udział w powyższym wieczorze — składamy najserdeczniej-sze podziękowanie.

Org. Hanoar Hacijoni

Walne zgromadzenie szkół Stow. „Safa Berura”

Dnia 6 kwietnia b. r. odbyło się pod przewod-nictwem prezesa p. dr. Schenkla walne zgromadzenie Tow. „Safa Berura” w Tarnowie.

Po udzieleniu absolutorium ustępującemu zarzą-dowi wybrano jednogłośnie następujący zarząd pp.: Zygmunt Fleischer, Fluhr Regina, Fluhr Herman, Fluhr Henryk, Geldzähler Józef, dr Goldberg Salomon, Jor-tner Roman, dr Mandel Wolf, dr Menderer Mieczysław, Perlbergowa Bronisława, Rosenbaum Majer, Roskes Izak, Seiden Dawid, dr Schenkel Wolf, Wein-straub Samuel.

Do sądu polubownego wybrano pp. Dumlera Artura, dra Fischę Ignacego, dra Jekla Jakuba, Kelle-ra Salomona, dyr. Schinaję Leopolda, a do komisji rewizyjnej pp. Katza Maurycego, Liona Maurycego, Neumana Henryka i Osterwalda Hermana.

Szczegółowe sprawozdanie umieścimy w następ-nym numerze.

Z powodu zgonu btp. Adolfa Kirscha — składa pozostałej Rodzinie wyrazy głębokiego współczucia
Zarząd Klubu Tow. „Muza”

Kol. Eliaszyom Schwimmerowi z powodu zgonu Jego btp. MATKI — wyraża głębokie współczucie
Stow. Żyd. Sluch. U. J. „Ognisko” w Tarnowie

Seder symboliczny org. Hanoar Hacijoni

Piękną i oryginalną imprezę — seder symboliczny urządzili „Hanoar Hacijoni”. Zachowana była tradycyjna forma sedera, ale jego treść została zaktualizowana, zachępienią z warunków wśród których na-rodził się ówczesny żyd. Przewodzący seder tow. Szymon Bergman snuł piękne refleksje i reminiscen-cje w związku z wywołaniem Żydów z Egiptu, przy czym poddał wnikliwej analizie obecną sytuację ży-dowską w gólsie i Palestynie. Pełne polotu wywoły-tu tow. Bergmana były przepłatanie śpiewem pierwszo-rzędnej chóru org. Hanoar Hacijoni, deklamacjami okolicznościowymi, oraz pięknym koncertem skrzyp-cowym p. Sanda przy akompaniamencie p. prof. Kapellereówny. Bardzo pomyslowy był też żywy dziennik, w którym cały szereg zagadnień światowych i lokalnych znalazł swoje trafne odbicie w krzywym zwierciadle. Sala Bristolu była bardzo gustownie udekorowana i przepiękna po brzegi, a licznie zebrana publiczność z nieślabącym zainteresowaniem śledziła przez 3 i pół godziny przebieg tego pięknego i ucie-niejęnie prowadzonego sedera, który na wszystkich pozostawił niezatarte wrażenie. To też podziękowanie prezesa tow. dra Fischę złożone inicjatorom i wyko-nawcom za urządzenie tej pięknej imprezy było nie-wątpliwie wyrazem całej publiczności.

Obszerny raport z tej imprezy umieścimy w następ-nym numerze.

Suknie i bluzki

trykotowe i jedwabne

polecą

Wytwórnia konfekcji damskiej i dziecięcej

E. KLEIN

Tarnów, Narutowicza 24a - Tel. 431

Hurt

Detal

MODELKA POSZUKIWANA

Posiedzenie, które się nie odbyło

Posiedzenie Rady miejskiej, zwołane na czwar-tek 12 bm. nie odbyło się z powodu braku kompletu. Przybyli bowiem tylko radni socjaliści i niektórzy radni żydowscy. Natomiast nie zjawił się ani jeden z radnych Klubu Pracy.

Rada miejska jest już w agonii od kilku mie-sięcy. Pan prezydent jednak pragnie przedłużyć żywo-t przy pomocy zastrzyków. Ale widocznie żadne za-strzyki już nie pomagają i Rada ta najprawdopodob-niej już się nie zbierze.

Seder u wysiedleńców

Dla wysiedleńców pozostających na utrzymaniu komitetu przy gminie żydowskiej urządzono uroczysty seder w lokalu przy ul. Narutowicza. Przy pięknie zastawionych stołach zasiadło około 120 wysiedleń-ców, dla których seder opracował najstarszy z wysie-dleńców p. Hirsch, który przez wiele lat był przewo-dzącym stowarzyszenia Żydów tarnowskich w Berli-nie. Przed sederem zjawia się delegacja komitetu złożona z prezesa dra Chomety, prez. członków pre-zydium pp. Zygmunt Fleischer, Wilhelm Lichtblau, A. Rosenzweig, J. Ketza i Salo Gelba, których imieniem wysiedleńców przywitał serdecznie p. Fuchs-man, po czym przemówił prezes gminy p. dr Chomet. Odpowiedział p. Hirsch, który dziękował gminie ży-dowskiej oraz komitetowi za dotychczasową opiekę i prosił o dalsze zajmowanie się losem wysiedleńców.

Egzamin sprawnościowy A. H. H. „Akiba”

W poniedziałek, dnia 10 bm. odbył się I. egzamin sprawnościowy judaistyczny urządzony staraniem tarnowskiego gniazda Akiby. Wielka sala organizacji syjon. wypełniona była po brzegi publicznością. Komisji egzaminacyjnej przewodniczył prezes tow. dr Fisch. skład komisji tworzyli pp. Weintraub, prof. Zwecher, Lerner i red. Friedman.

Przedmowa egzaminu ustnego stanowiły komen-tarze interpretacje księgi proroków i historia Żydów. Grupa wyższa egzaminowana w języku hebrajskim dała odpowiedzi wyczerpujące i zadowalające dając tysiącami dowód opanowania materiału i języka. Grupa niższa egzaminowana z historii żydów od za-rania do zbурzenia pierwszej Świątyni wykazała wielką znajomość przedmiotu.

Egzamin ustny poprzedziły prace pisemne na tematy z judaistyki i wolne, starannie opracowane. Całość wypadła doskonale. Zyczyć by należało, by i inne związki młodzieży urządziły publiczne egz-aminy sprawnościowe by zainteresować ich pracą wewnętrzną szersze sfery społeczności żydowskiego.

Nazajutrz odbył się uroczysty raport gniazda, na którym po przemówieniu kierownika gniazda Arie Wołowskiego, Z. Fenicha (kom. lok.), Altera Wołow-skiego (Patronat Akiby) i Lerner a — tow. Seinel rozdał egzaminowanym świadectwa. Z. F.

Ze stowarzyszenia „Beit Lechem” w Tarnowie

Stow. Bet-Lechem w Tarnowie, oddział Mal-busch Arumim dokonało tradycyjnego rozdziału bie-ziwn i odrzeczy na święta Pesach pod kierownictwem p. Edelsteiowej. Działalność ta obejmuje corocznie szersze sfery ludności i tak w tym roku obdzielono 370 rodzin. Ważna ta akcja wymagała wielkiego wysiłku ze strony współpracujących pa.

Rozdzielono pięciusetlat 160, poszew wielkich 61, poszewek 74, obrusów 32, kożuch 36, sukien i swetrów 22, płaszczy 6, spodni par 12, obuwia par 10, pozątem ręczniki, pończochy, chusteczki i t. d.

R. K. L.

WP. prof. Wróblówna ofiarowała na rzecz KKL dnia 28 marca br. 2 400 zł temem zwrotu kosztów podróży. WP. tow. Bolesław Spendal ofiarował zł 30 — za wygrany zakład z NN.

Z Zrzeszenia Kupców i Przemysłowców

Zawiadamia się, iż walne zgromadzenie człon-ków Zrzeszenia odbędzie się w niedzielę 23 kwietnia br. o godz. 3:30 pónoć. W związku z powyższym Zrzeszenie uprasza tych członków, którzy należają ze składkami i członkowskimi o uregulowanie tychże składek przed terminem odbycia się walnego zgroma-dzenia a to celem zachowania uprawnień odnośnie czynnego i biernego prawa wyborczego do władz Zrzeszenia.

W walnym zebraniu wezmą udział pp. radca Izidor Landau prezes Związku Stowarzyszeń Kupiec-kich zachodniej Małopolski oraz p. radca Maks Lautbach prezes Związku Stowarzyszenia Kupców i Przemysłowców w Tarnowie. W walnym zebraniu przegłoszono o obecnych zadaniach kupiectwa ży-dowskiego.

Walne zebranie „Hitachduta”

Onegdaj odbyło się walne zebranie org. Hitach-duta, na którym wybrano następujący wydział pp.: L. Birnbaum — prezes, drowa Weissowa i L. Kwadratsien wiceprezisi, S. Berger, B. Bursztyn, mgr Blum, S. Grünowa, S. Hitter, S. Hoffman, I. Rand, N. Spangelet, R. Wachskerzówna, Ch. Weiss, oraz przedsta-wiciele org. „Arlosorowia”, Gordoni i plugi Gordoni. Komisja rewizyjna: O. Wurzel, J. Tietelbaum i W. Weiss. Sad polubowny: dr S. Rein, dr B. Klaphof i J. Schwarz. Następnie prezes centrali p. dr O. Spiro wygłosił referat n. t. „Po Konferencji w Londynie”.

Zarząd Nowej Synagogi

zawiadamia, że w najbliższą sobotę odprowi modły nadkantor p. Rosenblatt wraz z chórem pod batutą dyr. p. Kinstlera. Odpowiednie zostaną następujące utwory:

W piątek 14 kwietnia br. o godzinie 6:50 wiecz. 1) Lecha dodi, 2) Adossem moloch, 3) Wessomru. W sobotę 15 kwietnia br. o godzinie 8 rano 1) Kedusza, 2) Jehiracon, 3) Jechadszehu 4) Naricoch.

Zakład zegarmistrzowski

E. ZUCKERA

Tarnów, ul. Krakowska 11

(obok firmy Bata)

polecą zegarki kieszonkowe firm: Schaffhausen, Omega, Doxa, Zenith i Corbetez. — Wielki wybór biżuterii, kandelabry i podarunki ślubne

SALON DAMSKI

f-my T. RAUSCH
został po kilkuletniej przerwie na nowo uruchomiony pod kierownictwem

S. Rausch-Wiesenfeld

TARNÓW, LEGIONÓW 20b — II p.

Wykonuje się wszelkie prace w zakresie krawiectwa damskiego wchodzące ku największemu zadowoleniu San. Pań

Komunikaty

Klub syjonistyczny w Tarnowie urządza w sobotę dnia 15 kwietnia br. w lokalu własnym her-batkę brydową połączoną z tańcami, na którą naj-uprzejmie zaprasza Zarząd.

Związek komiwojażerów. Onegdaj został utworzony komitet organizacyjny związku przedsta-wiciele firm i komiwojażerów w Tarnowie, który za-prasza zainteresowanych do przystępowania do two-rzającego się związku. Zgłoszenia przyjmują pp. Sachar Brand ul. Wekslarska 7 p. u. Zitronenbauma, oraz p. Sperling we firmie H. Hammel (Zarkier) Wałowa, między 3—5 po poł.

S. S. P. P. „Hitachduta”. W piątek, dnia 14 kwietnia o godz. 8:30 wiecz. w lokalu własnym przy ul. Tertila 1, odbędzie się referat tow. M. Cukiermana, delegata Histadrut Haowdim, n. t.: „Problemy nowej kultury hebrajskiej”.

Staraniem org. Haszomer Hacair odbędzie się w sobotę 15 bm. o godz. 7:45 w sali Domu Zwią-zkowego, ul. Ochrońce — akademii jubileuszowa.

Z org. Żyd. Młod. Akad. „Arlosorowia”. Podczas świąt odbył się szereg pogadanek z tow. ngrem Austeinem, członkiem hanhagi haraszi „Arlo-sorowit” z Warszawy.

W sobotę, dnia 15 kwietnia o godz. 3 po poł. w lokalu własnym przy ul. Tertila 1, odbędzie się wieczór wspaniałe piosenki polskiej.

KINO APOLLO. — „Trzy serca” — film polski. Poranki: „Kobiety nad przepaścią”.

Ceny ogłoszeń: Strona 350 zł, 1/4 str. 175 zł, 1/8 str. 90 zł, 1/16 str. 45 zł, 1/32 str. 30 zł, 1/64 str. 15 zł.

Prenumerata: Miesięcznie zł 1-10, kwartalnie zł 3-30, półrocznie zł 6-60, rocznie 13-20. Prenumerata zagraniczna miesięcznie zł 1-50

Wydawca i redaktor Chaim Friedman.

Drukarnia I. Engelberga w Tarnowie